

Gemeente Haarlem

Jack Chr. van der Hoek

Wethouder Welzijn, Volksgezondheid, Sport, Dienstverlening & Communicatie

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Samenleving

Datum 14 juni 2012
Ons kenmerk 2012/244727
Contactpersoon Arco Diepeveen
Doorkiesnummer 023 - 511 4098
E-mail acdiepeveen@haarlem.nl
Bijlage(n) 1: projectomschrijving heronderzoek scootmobielen en 2: ter zake doende artikelen uit de verordening
Onderwerp reactie op vragen en achtergrondinformatie inzake heronderzoek scootmobielen

Geachte leden,

In de twee laatste commissievergaderingen Samenlevingszaken zijn verschillende vragen gesteld met betrekking tot het heronderzoek scootmobielen.

De Ouderen Partij Haarlem stelde de vraag: "De O.P.H. is door meerdere mensen benaderd over de ontvangen brief inhoudende dat gehandicapten hun scootmobiel moeten inleveren en een lichtere met aanzienlijk minder bereik terugkrijgen. Deze mensen hebben al een beperking en het mag toch niet ons beleid zijn dat we hen verder beperken? Ook deze mensen willen naar de stad of het strand, wat met de nieuwe voorziening niet meer kan."

De VVD stelde, mede namens CDA en SP, de vraag: "Op welk moment en waarom is voor de quick win 'scootmobielen' afgeweken van waar de raad mee instemde? We stemden immers in met dit:

1. analyse uitstaande scootmobielen (en rolstoelen)
 2. heronderzoek via kantelingsgericht huisbezoek
 3. formuleren en uitvoeren van maatregelen op basis van resultaat heronderzoek
 - daar waar aan de orde ondergebruik scootmobiel terughalen en bij nieuwe aanvragen hanteren van een aangepast uitvoerings(verstrekings)kader
 - richting de uitvoering; aanpassing processen en uitvoerings(verstrekings)kader
- In eerste instantie wordt uitgegaan van de vrijwilligheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de gebruiker.

De commissie BBS wordt geconfronteerd met bezwaren van burgers die tussentijds geherindiceerd worden. Dat duidt op een wezenlijk andere operatie dan hierboven omschreven."

Middels deze brief wil ik u antwoord geven op deze vragen en de aanpak en de resultaten van het heronderzoek nader toelichten.

Aantal en soort scootmobielen

In totaal ondersteunen wij circa 1200 mensen in Haarlem met een scootmobiel. Deze mensen nemen de scootmobiel in natura af van de gemeente binnen de regeling voor Wmo-voorzieningen. Het gaat om onze inwoners met een beperking op het gebied van hun lokaal vervoer door middel van maatwerk compensatie aan te bieden. Zo zijn zij in staat te participeren in de maatschappij en deel te nemen aan het leven van alledag in de directe woonomgeving en binnen de gemeente.

Bij onze compensatieplicht wordt gekeken naar de dagelijkse verplaatsingen noodzakelijk voor het doen van bijvoorbeeld boodschappen in de dagelijkse woon- en leefomgeving. De gemeente hoeft echter niet in die mate te compenseren dat alle gewenste bestemmingen met de scootmobiel bereikt kunnen worden. In de huidige uitvoeringsregels staat:

“Uitgangspunt bij de verstrekking van een scootmobiel is de standaard scootmobiel met een maximumsnelheid van 8 kilometer per uur en een actieradius van 20 kilometer. Een zeer grote vervoersbehoefte, waar voorliggende voorzieningen (zoals collectief vervoer) niet in (kunnen) voldoen kan een reden zijn om af te wijken van de standaard scootmobiel. Dit is het geval wanneer iemand om medisch aantoonbare redenen geen gebruik kan maken van het collectief vervoer en er wel een vervoersbehoefte bestaat over de langere afstanden.”

Wat betreft de scootmobiel als individuele voorziening kennen wij drie categoriën waarbij de actieradius 20 km, 30 km of 40 km is en waarbij uitgangspunt is dat er tussen de 1500 tot 2000 km per jaar mee kan worden gereden.

De scootmobiel kan tevens worden meegenomen met het collectief vervoer (OV-taxi), om zodoende bestemmingen die verder weg zijn dan de actieradius van de scootmobiel, te kunnen bereiken en daarnaast ter plaatse nog een vervoermiddel ter beschikking te hebben.

Vraag: Kunnen mensen naar de stad en het strand met hun scootmobiel?

Met de nieuwe scootmobiel kunnen mensen naar de stad.

Mensen kunnen naar het strand (Zandvoort) met hun scootmobiel met actieradius van 20 km via de OV-taxi, of bij de scootmobielen met actieradius 30 of 40 km direct met hun scootmobiel.

Heronderzoek: waarom en wat is er over afgesproken?

Op basis van gesprekken van onze casemanagers met afnemers van de scootmobiel, inzichten van andere gemeenten en overleg en contract met de firma JenS als nieuwe leverancier van scootmobielen hadden wij de verwachting dat:

- het aanbod van een scootmobiel niet altijd past bij de werkelijke ondersteuningsvraag
- de oude scootmobielen in de meeste gevallen minder goed voldoen aan de vervoersondersteuning dan het aanbod van nieuwe scootmobielen
- de gemeente minder kosten zou krijgen bij de Wmo-voorziening scootmobielen.

Deze verwachtingen zijn uitgewerkt in de nota Hof 2.0 in het voorstel tot heronderzoek scootmobielen en daarbij benoemd als zogenoemde ‘quick win’ (zie bijlage 8 van deze nota (Projectplannen directe bezuinigingen; Quick Wins) en zie voor verdere specificatie bijlage 1 bij deze brief). De gemeenteraad heeft de nota Hof 2.0 vastgesteld.

Het feit dat na uitvoering van het heronderzoek naar het gebruik van scootmobielen verder gegaan is met beoordelen en herindicaties past bij de acute bezuinigingsnoodzaak die er ligt binnen Wmo-individuele voorzieningen en de algemene opdracht van de gemeente om efficiënt en effectief met de middelen om te gaan. Het uitvoeren van een herindicatie wanneer er signalen zijn dat een voorziening niet passend is, is overigens onderdeel van de normale dagelijkse werkzaamheden. Het is de verplichting van elke individuele casemanager om op verzoek van de cliënten of derden (als huisarts) dan wel naar eigen inzicht te herindiceren daar waar nodig. Dit geldt zowel bij signalen als dat mensen meer ondersteuning nodig hebben, als bij signalen dat mensen minder of andere ondersteuning nodig hebben. Ook is herindicatie zonder meer mogelijk binnen de wet- en regelgeving.

Er is een overigens een onderscheid tussen de quick win ‘heronderzoek scootmobielen’ en de quick win ‘creëren van scootmobiel pools’. Die laatste quick win blijkt na vooronderzoek op dit moment niet voldoende direct rendement op te leveren en wordt nu nog niet ingezet. In de Berap is hier ook een vraag over gesteld, de beantwoording zal dan ook in de Berap terugkomen.

Vraag: Op welk moment en waarom is voor de quick win 'scootmobielen' afgeweken van waar de raad mee instemde?

Er is niet van de quick win ‘scootmobielen’ afgeweken. Zowel het gestelde doel als de uitvoering is, en wordt, conform het voorstel ‘heronderzoek scootmobielen’ uitgevoerd. Op basis van de signalen voortkomend uit het heronderzoek heeft er regelmatig als vervolg wel herindicering plaatsgevonden. Deze werkwijze zal worden voortgezet. Ook hierbij blijft het doel tweeledig: onze inwoners door middel van maatwerk compensatie aanbieden bij een beperking op het gebied van hun lokaal vervoer én een doelmatige, effectieve en efficiënte besteding realiseren van onze beperkte financiële middelen.

Heronderzoek: uitvoering

Er heeft een huisbezoek plaatsgevonden bij circa 250 gebruikers van de scootmobiel omdat zij gebruik maakten van een verouderde scootmobiel (gemiddeld 7 jaar oud). Mogelijk volgen er nog 1 of 2 gespreksrondes met andere gebruikers. De huisbezoeken zijn op basis van de werkwijze en regelgeving van de gemeente Haarlem gedaan door een extern bureau, gespecialiseerd in Wmo-indicaties. Tijdens het huisbezoek is gekeken naar: het gebruik van de scootmobiel door belanghebbende, de beperkingen van belanghebbende in relatie tot de technische functionaliteit van de scootmobiel en de vervoersbehoefte (doel, frequentie en gebied).

Binnen de mogelijkheden voor een adequate oplossing biedt de gemeente de minst kostbare voorziening, in dit geval scootmobiel, aan uit oogpunt van het effectief, efficiënt en doelmatig inzetten van de beschikbare financiële middelen.

Op basis van het onderzoek is een advies uitgebracht welke voorziening voor belanghebbende een adequate oplossing is om de beperkingen van belanghebbende op het gebied van het lokaal verplaatsen te compenseren. In veel gevallen krijgen mensen bij het vervangen van een oude scootmobiel een nieuwe die beter aansluit op hun vervoerswensen: vaak zijn zij er dus juist heel blij mee.

Met de komst van de nieuwe leverancier Jens medio 2010 is er sprake van 100% functionele dekking binnen iedere categorie van het kernassortiment. Dit betekent dat binnen iedere categorie een passende en adequate voorziening geleverd kan worden, ook indien er een medische noodzaak is voor extra vering of andere individuele aanpassingen. Op het moment dat wij verouderde scootmobielen vervangen door nieuwe modellen kunnen deze in enkele gevallen dus minder luxe zijn dan wat de gebruiker gewend was. De nieuwe scootmobielen voorzien wel in compensatie van de vastgestelde vervoersbehoefte veroorzaakt door de beperking van de gebruiker.

In uitzonderlijk situaties kunnen mensen die echt geen afscheid willen nemen van hun verouderde scootmobiel deze, onder zeer strikte en duidelijke voorwaarden, middels een PGB overnemen.

Uiteraard kunnen mensen met vragen naar aanleiding van het huisbezoek contact opnemen met hun casemanager bij ons team wmo-voorzieningen. Of, indien er toch klachten blijven, een bezwaar indienen bij de commissie beroep- en bezwaar.

Heronderzoek: resultaten dd 8 juni 2012

Er is heronderzoek gedaan naar 250 van de (merendeels) oudste en tevens duurste scootmobielen. De afschrijvingstermijn was gemiddeld 7 jaar.

Onderzoeken (aantal)	250
Onveranderde vervoersbehoefte	22
Scootmobiel niet meer in gebruik (in overleg ingenomen)	30
Vervoersbehoefte nieuw 30 km (oud 40 km)	78
Vervoersbehoefte nieuw 20 km (oud 40 km)	69
Technische vervanging (vervoersbehoefte blijft gelijk)	9
Nog in onderzoek	42

Financiële gevolgen, structureel op jaarbasis minder uitgaven:	€ 296.450,52
--	--------------

Bezwaren bij commissie Beroep- en bezwaarschriften (BBS) 14 (bij ons bekend) De meesten echter zijn na bezoek aan JenS weer tevreden. We proberen nu ook de mensen die vragen hebben eerst mee te nemen naar JenS om te 'passen' en de nieuwe scootmobiel te ervaren. Bij ons zijn nog 4 individuele bezwaren bekend op basis waarvan nog vragen leven. Met deze 4 mensen kunnen we nog samen naar JenS gaan om te kijken of we nog specifiek zaken kunnen aanpassen.

Verder:

- Op basis van het heronderzoek zijn er geen signalen die leiden tot een herindicatie 'grotere vervoersbehoefte'. Mede omdat de scootmobielen voldoende actieradius bieden voor de compensatie van de beperking en langere afstanden in principe helemaal gedekt worden door de OV-taxi in onze regio.
- Er waren mensen die al een aanvraag voor vervanging ingediend hadden, maar waarbij JenS overgegaan was tot reparatie. Door dit onderzoek worden aan de wensen van deze mensen juist voldaan.
- De oudere scootmobielen zijn groter/omvangrijker dan de huidige scootmobielen en daardoor lastig om in de stalling te krijgen. Mensen geven aan dat de nieuwe wendbaarder zijn om in de stalling te kunnen krijgen en bijvoorbeeld ook winkels mee te bezoeken.
- Er zijn inmiddels klanten die bellen of ze met voorrang geholpen kunnen worden om de oude scootmobiel in te mogen ruilen.
- JenS heeft nu alle modellen in de showroom staan om te kunnen uitproberen door de mensen. De modellen worden daar waar noodzakelijk aangepast aan het programma van eisen dat voor de klant gemaakt is.

Samenvattend:

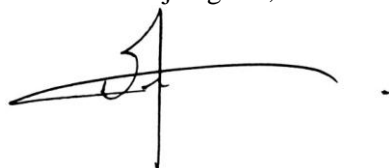
Conform ons Wmo-beleid en de uitgangspunten van Hof 2.0 stelt de gemeente de hulpvraag van mensen centraal en niet het aanbod. De gemeente werkt hierbij doelmatig, effectief en kostenbewust. Daar waar een aantal individuele situaties vraagt om specifiek maatwerk zullen we niet aarzelen daar invulling aan te geven.

Naar onze mening is de uitvoering van de Quick Win 'heronderzoek scootmobielen' niet anders uitgevoerd dan bedoeld was met de activiteiten zoals beschreven in 'Hof 2.0 van visioen naar doen'. Wij hebben het voornemen om eveneens een heronderzoek uit te voeren op nog eens 300 scootmobielen.

De heronderzoeken en verdere uitvoeringsmaatregelen die zijn genomen, vallen binnen de regelgeving en de bevoegdheid van het college.

Er is geen sprake van het onder dwang 'afpakken' van scootmobielen. Sterker, in veel gevallen is er sprake van een win-win situatie: een beter antwoord op de ondersteuningsvraag of een beter geschikte scootmobiel én een sterke structurele kostenbesparing op onze financiële middelen.

Met vriendelijke groet,

Jack Chr. van der Hoek

BIJLAGE 1: **Heronderzoek en terughalen niet gebruikte scootmobielen (en rolstoelen)**

Projectdoel:

- verhogen efficiënt gebruik en inzet (hulp)middelen en voorzieningen
- versnelde inwerkingtreding kantelingsgerichte benadering en inzet/uitvoering

Projectdefinitie/wat gaan we doen

- a. analyse uitstaande scootmobielen (en rolstoelen)
 - b. heronderzoek via kantelingsgericht huisbezoek
 - c. formuleren en uitvoeren van maatregelen op basis van resultaat heronderzoek
- daar waar aan de orde ondergebruik scootmobiel terughalen en bij nieuwe aanvragen hanteren van een aangepast uitvoerings(verstrekking)kader
 - richting de uitvoering; aanpassing processen en uitvoerings(verstrekking)kader

In eerste instantie wordt uitgegaan van de vrijwilligheid en het verantwoordelijkheidsgevoel van de gebruiker.

Achtergrond bij projectdefinitie

Uit landelijk onderzoek van de VNG blijkt dat 3-5% van de bezitters van een scootmobiel en/of rolstoel deze voorziening naar eigen zeggen zelden of nooit gebruikt. Voor een gedeelte (70%) gaat het hier om onwenselijk ondergebruik: iemand blijkt bijvoorbeeld achteraf angstig bij het gebruik van de scootmobiel. Bij de overige 30% is er waarschijnlijk sprake van opgetreden veranderingen in de vervoersbehoefte en/of omstandigheden. Uitgaande van een ondergebruik tussen de 3-5% wordt een besparing van circa 1,5% na heronderzoek realiseerbaar geacht. Om deze maatregel uit te kunnen voeren is heronderzoek bij cliënten noodzakelijk. Beoogde effecten:

- effectieve inzet Wmo middelen passend bij de huidige inhoudelijke uitgangspunten en financiële positie van de gemeente
- grotere tevredenheid van gebruikers door versneld inzetten van het kantelingsgerichte huisbezoek

Past deze maatregel binnen het wettelijke kader van de Wmo

Ja, zowel de Wmo als de Awb als de lokale regelgeving (verordening) biedt de ruimte om te heronderzoeken.

Aansluiting bij het coalitieakkoord en collegewerkprogramma

- solide en daadkrachtig; werken aan een gezonde financiële positie en een betrouwbare overheid
- maatschappelijke ondersteuning; vanuit het beroep op eigen kracht en verantwoordelijkheid afname van aanspraak op voorzieningen

Aansluiting bij Hof 2.0

- werken aan de basisinfrastructuur

BIJLAGE 2**Uit: “Verordening voorzieningen maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem 2010 (Vvmo 2010)”.**

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

In deze verordening en de daarop gebaseerde nadere regelgeving wordt verstaan onder:

- a. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning;
- b. Compensatieplicht: de verplichting aan het college om personen met aantoonbare beperkingen op grond van ziekte of gebrek, inclusief een chronisch psychisch en/of psychosociaal probleem, door het treffen van voorzieningen een gelijkwaardige uitgangspositie te verschaffen zodat zij zelfredzaam zijn en in staat tot maatschappelijke participatie;
- c. Persoon met beperkingen: een persoon die ten gevolge van ziekte of gebrek, inclusief een chronisch psychisch en/of psychosociaal probleem, aantoonbare beperkingen ondervindt bij de maatschappelijke participatie;
- d. Maatschappelijke participatie: normale deelname aan het maatschappelijke verkeer, te weten het voeren van een huishouden, het normale gebruik van de woning; het zich in en om de woning verplaatsen; het zich zodanig lokaal verplaatsen dat aansluiting wordt gevonden bij regionale, bovenregionale en landelijke vervoersystemen; het ontmoeten van andere mensen en het aangaan en onderhouden van sociale verbanden om op die manier deel te nemen aan het lokale maatschappelijke leven;

Artikel 1.2 Uitgangspunten, voorwaarden en weigeringsgronden

1. Het college is gehouden elke aanvraag integraal te benaderen, op individuele gronden te wegen en, waar sprake is van geconstateerde belemmeringen, maatwerk te leveren met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager.
2. Om maatwerk te leveren treedt het college, in casu de door het college aangewezen ambtenaar, met de aanvrager in overleg met betrekking tot de zo nodig te treffen individuele voorziening, met inachtneming van de in deze verordening opgenomen bepalingen.
3. Indien sprake is van mogelijke problematiek die buiten de werkingssfeer van deze verordening valt, informeert het college de aanvrager van de in de gemeente aanwezige mogelijkheden.
4. Een voorziening kan slechts worden toegekend voor zover:
 - a. deze langdurig noodzakelijk is om de beperkingen op het gebied van het voeren van het huishouden, het verplaatsen in en om de woning, het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel en bij het ontmoeten van medemensen en op basis daarvan sociale verbanden aangaan op te heffen of te verminderen;
 - b. deze, naar objectieve maatstaven gemeten, als de goedkoopst adequate voorziening kan worden aangemerkt;
 - c. deze in overwegende mate op het individu is gericht.

Artikel 5.5 Omvang in gebied en in kilometers

1. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving in het kader van het leven van alledag, tenzij zich een uitzonderingssituatie voordoet waarbij het gaat om een bovenregionaal contact, dat uitsluitend door de aanvrager zelf bezocht kan worden, terwijl het bezoek voor de aanvrager noodzakelijk is om dreigende vereenzaming te voorkomen.

2. De te verstrekken vervoersvoorziening zal maatschappelijke participatie door middel van lokale verplaatsingen met tenminste een omvang per jaar van 1500 kilometer met een bandbreedte tot 2000 kilometer mogelijk maken.

Uitvoeringsregels gemeente Haarlem

Artikel 2.8. Heronderzoeken

Een heronderzoek vindt plaats om te beoordelen of een belanghebbende nog steeds recht heeft op de verstrekte voorziening en/of deze nog voldoet.

Bij een heronderzoek wordt gekeken of:

- de omstandigheden van de belanghebbende in de loop van de tijd veranderd zijn en of deze
- omstandigheden een aanleiding vormen om de voorziening te wijzigen of in te trekken;
- de verstrekte voorziening nog aan de (technische) eisen voldoet.

Heronderzoeken vinden plaats als:

- het een periodieke financiële tegemoetkoming betreft voor vervoersvoorzieningen; de verwachting bestaat dat in de loop van de tijd de omstandigheden van de belanghebbende zullen wijzigen;
- een voorziening voorlopig wordt toegekend;
- een belanghebbende binnen de vastgestelde termijn niet is verhuisd naar een adequate woning, terwijl een voorlopige tegemoetkoming in de verhuiskosten / verhuisadvies is toegekend;
- een beleidswijziging dit noodzakelijk maakt;
- de eindsituatie bij een eerdere aanvraag nog niet duidelijk was;
- het college daar anderszins aanleiding toe vindt.